

A Fővárosi Ítéltábla dr. Takács János László ügyvéd által képviselt felperesnek a Meggyes Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen szolgáltatási díj és kötbér megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2015. január 8. napján kelt 5.G.40.595/2010/176. számú ítélete ellen az alperes részéről benyújtott fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 300.000,- (Háromszázezer) Ft + áfa másodfokú ügyvédi munkadíjat.

Kötelezi az alperest, hogy az illetékfeljegyzési jogára tekintettel fizessen meg az államnak, az adóhatóság külön felhívására 1.710.640,- (Egymillió-hétszáztízezer-hatszáznegyven) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított, a fellebbezés elbírálása szempontjából irányadó tényállás szerint a felperes mint szolgáltató és az alperes mint megbízó között 2009. április 30. napján írásban szolgáltatási szerződésnek nevezett, vállalkozással vegyes megbízási szerződés jött létre 24 hónap határozott időtartamra. A szerződés 2. pontja szerint a szolgáltató a megbízó részére a részletes szolgáltatási listában részletezett szolgáltatásokat volt köteles folyamatosan teljesíteni. Az informatikai-gazdasági jellegű szolgáltatáscsomagba tartozott a riportok és kimutatások készítésével, analitikák létrehozásával, jutalék elszámolások és értékelések készítésével, IT-technológiai infrastruktúra koordinálásával kapcsolatos folyamatos, időszakonként visszatérő és eseti tevékenységek köre; az alkalmankénti tanácsadásra és a hibaelhárításra vonatkozó rendelkezésre állásra is kiterjedően.

A perbeli időszakban az alperesi társaság az ... licenc kizárólagos magyarországi tulajdonosa volt, és e licenc feltételeinek megfelelő autókölcsönzési tevékenységet végzett. A szerződés mellékletét képezte a szolgáltató által vállalt feladatok részletes leírását tartalmazó „rendszeres szolgáltatási csomag” elnevezésű irat. Ilyen típusú, ennyire komplex szolgáltatási csomagot Magyarországon a perbeli időszakban a felperesi társaságon kívül egyetlen más cég sem nyújtott. A szerződésben meghatározott feladatok döntő többsége nagyon speciális, csak az adott ... csoportra vonatkozó tevékenységet, ... licenccel kapcsolatos speciális ismeretet igényelt.

A felek a szerződés 3. pontjában rögzítették, hogy azonnali hatállyal felmondható a szerződés, amennyiben a másik fél súlyos szerződésszegést követ el. Súlyos szerződésszegésnek minősül a

megbízó részéről, ha a díjakat írásbeli felszólítás ellenére, határidőben nem fizeti meg. Amennyiben a súlyos szerződésszegés a határozott idő alatt következik be és a szerződő fél a szerződést azonnali hatállyal felmondja, úgy a súlyos szerződésszegést elkövető fél a másik fél részére kötbérként 3 hónap rendszeres szolgáltatás értékének megfelelő díjat köteles fizetni. A szolgáltatás díját a szerződés 6.1. pontja rendezte, amely szerint a megbízó a szolgáltató részére egyszeri alkalommal 2.200.000,- Ft + áfa szerződési díjat és naptári hónaponként 4.300.000,- Ft + áfa + 600,- EUR + áfa együttes összegű havi szolgáltatási díjat fizet.

A szolgáltató a tárgyhónap 20. napjáig számlát bocsát ki a megbízó részére a tárgyhavi, részletes szolgáltatási lista „rendszeres szolgáltatási csomag” szakaszában szereplő szolgáltatások havi szolgáltatási díjáról. A megbízó a számla áfával növelt összegét a hónap 28. napjáig köteles a szolgáltató részére a számlán megjelölt bankszámlaszámra átutalni. Amennyiben a megbízó a számla áfával növelt összegét a számlán feltüntetett fizetési határidő lejártáig nem fizeti be, a Ptk. szerinti késedelmi kamatot köteles fizetni.

A szerződéskötést megelőzően, 2009 áprilisában az alperesi társaság ügyvezetője és többségi befolyással rendelkező tagja **B. Gy.** volt; gyermekei - **B. A.** és **B. G.** - szintén tagjai voltak az alperesi társaságnak. **B. A.** az alperesnél pénzügyi gazdasági igazgatóként, **B. G.** IT menedzserként dolgozott. **B. A.** és **B. G.** 2009. április 29. napján alapították a felperesi társaságot. Az alperesnél fennállt többéves munkaviszonyuk 2009. április 30-i hatállyal szűnt meg közös megegyezéssel.

A perbeli szerződéses jogviszony időtartama alatt, 2009 decemberében változás állt be az alperesi cég tulajdonosi körében. **B. A.** és **B. G.** eladták üzletrészeiket, **B. Gy.** pedig az üzletrészt **B. J.**nek, **B. Gy.**nek, **H. Sz.**-nak és az **E...** Kft.-nek adta el, így megszűnt a többségi befolyása.

A felperes teljesítve a szerződésben foglaltakat, 2010. január 20-i keltezéssel kiállított három számlát az alperes részére. Az A18SA5930062 azonosítójú számlán 4.300.000,-Ft+áfa (összesen 5.3750,- Ft), az A18SA5930110 azonosítójú számlán 600,- EUR+áfa (összesen: 750 EUR) összegű havi szolgáltatási díj szerepelt, míg az A18SA5930063 azonosítójú számla 223.600,- Ft + áfa (összesen: 279.500,-Ft) összegű árkorrekciót tartalmazott. Az alperes a számlákban meghatározott ellenértéket nem fizette meg. A felperes 2010. január 29. napján, valamint 2010. február 3. napján kelt írásbeli felszólításai ellenére sem tett eleget az alperes a fizetési kötelezettségének, a 2010. január 29. napján kelt levelében arról tájékoztatta a felperest, hogy a szolgáltatási szerződés mellékletében a felperesi szolgáltatás meghatározása nem kellően pontos, így a teljesítés objektíve nem meghatározható. A felek szolgáltatásai között feltűnően nagy az értékkülönbség, ami alapot jelent a megtámadásra. A felperes a 2010. február 9. napján kelt és az alperesnek ugyanezen a napon kézbesített levelével azonnali hatállyal felmondta a szerződést az alperes súlyos szerződésszegésére hivatkozva. Indoklasként előadta, hogy az alperes a fizetési határidő elmulasztásán túl egyéb szerződésszegéseket is elkövetett, különösen az adatszolgáltatással, a szakértelem rendelkezésre bocsátásával, a módszertanban való változásról való értesítési kötelezettségével kapcsolatban. Ezzel egyidejűleg megküldte az alperes részére a 2010. február 1. és 8. napja közötti időszak vonatkozásában a szolgáltatási díjjal kapcsolatos számlákat 1.130.900,- Ft + áfa (összesen: 1.413.625.-Ft) és 150,- EUR + áfa (összesen: 187,5 EUR) összeg vonatkozásában, továbbá kötbérként a 3 havi rendszeres szolgáltatás értékének megfelelő díjat, összesen 13.570.800,- forintot és 1.800,- eurót követelt az alperestől.

Az alperes a felperes által kiállított számlákban meghatározott díjakat és kötbért határidőben nem fizette meg.

A felperes pontosított keresetében szolgáltatási díjként 7.068.125.- Ft és 937,5.- EUR és ezen összegek 2010. március 12. napjától a kifizetésig számított, a Ptk. 301/A. §-a szerinti kamatainak, kötbérként 13.570.800,-Ft és 1.800,-EUR és ezeknek 2010. március 12. napjától a kifizetésig

számított, a Ptk. 301/A. §-a szerinti kamatainak, valamint perköltségének megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

A szolgáltatási díj megfizetésére vonatkozó kereseti kérelme jogcímeiként a Ptk. 201. § (1), valamint a Ptk. 277. § (1) bekezdését jelölte meg, kérelme összecszerűségét a perbeli szerződés 6.1. pontjára alapította. A kötbér igényre vonatkozó keresetében a Ptk. 246. §-ában és 321. §-ában foglaltakra figyelemmel, a perbeli szerződés 3. pontja alapján, 3 havi rendszeres szolgáltatási díjnak megfelelő összegű kötbér megfizetésére kérte az alperest kötelezni.

Előadta, hogy a felek között 2009. április 30. napján írásban létrejött szolgáltatási szerződés alapján, az abban rögzített szolgáltatási díj ellenében és a szerződés mellékletében meghatározott körben nyújtott szolgáltatást az alperes részére. 2010. januárjában és a 2010. február 1-től február 8-ig terjedő időszakban is szerződészerűen teljesítette az általa elvállalt szolgáltatási kötelezettségét. Az alperes a szolgáltatási szerződésből eredő fizetési kötelezettségének a 2010. januári időszakban határidőben nem tett eleget, ebből eredően 5.654.500,- Ft és 750,- EUR számlatartozása halmozódott fel felperessel szemben. Az alperes a felperes 2010. január 29-i, valamint a 2010. február 3-i írásbeli felszólításai ellenére sem tett eleget a fizetési kötelezettségének, a felperes a 2010. február 9. napján kelt, és az alperes részére ugyanezen a napon kézbesített levelével a szolgáltatási szerződést - annak 3. pontjára hivatkozással - azonnali hatállyal felmondta. Megküldte az alperes részére a 2010. február 1. és 8. napja közötti időszakra jutó 1.413.625,- Ft és 187,5 EUR összegű szolgáltatási díjra, valamint a kötbér összegére vonatkozó számlákat. Az alperes a fizetési határidő elmulasztásán túl egyéb szerződésszegéseket is megvalósított, különösen az adatszolgáltatás, a szakértelem rendelkezésre bocsátása, a módszertanban történt változásról szóló értesítést mulasztotta el. Utalt arra, hogy a felperes alapítói, a szolgáltatási szerződés megkötését megelőző 15 évben munkaviszonyban nyújtottak szolgáltatást az alperes részére, ők rendelkeztek azzal a részletekbe menő, speciális és egyedi, mással nem helyettesíthető szakismerettel és tapasztalattal, amelyet az ... licenc alapján történő autókölcsönzési tevékenység megkövetelt. A felperes tevékenysége az alperes működéséhez, az ... licenc szerződésből és az ... működésre vonatkozó belső szabályokból eredő speciális kötelezettségek teljesítéséhez nélkülözhetetlen volt.

Az alperes érdemi ellenkérelmében foglaltakra előadta, hogy a perbeli szerződés nem tisztán megbízási, hanem atipikus szerződés, ennél fogva a felek a Ptk. 483. §-ában foglaltaktól eltérően is rendezhették a felmondás jogát. Amennyiben a bíróság úgy ítéli meg, hogy a felmondás jogát a Ptk. megbízási jogviszonyra vonatkozó rendelkezései alapján kell elbírálni, hangsúlyozta, hogy folyamatos megbízási jogviszonynál a felek a felmondás jogának korlátozásában megállapodhatnak. Hivatkozott a joggyakorlatra, amely szerint egy határozott időre kötött szerződés esetén is megállapítható a jogviszony folyamatos jellege. A felek maguk is úgy állapodtak meg, hogy a felperes a szolgáltatást a szerződés létrejöttétől kezdve, folyamatosan nyújtja az alperes részére. Megjegyezte, hogy a peres felek a szerződés időtartamát is akként határozták meg, hogy az eredetileg kikötött, 24 hónapos határozott időtartam a felek eltérő nyilatkozata hiányában automatikusan, minden alkalommal további 12 hónappal meghosszabbodik. A PK 267. számú állásfoglalásban foglaltak alapján megalapozatlan az alperes feltűnő értékaránytalanságra történő hivatkozása. Az alperes a szerződés felmondásáig nem vitatta a szolgáltatási díj összegét, a szerződészerű teljesítést, az általa csatolt árajánlatok nem megfelelőek, mivel az azokban szereplő szolgáltatások köre nem azonos a felperes által nyújtott szolgáltatással, különös tekintettel arra, hogy a felperes által nyújtott szolgáltatások egy része nem is informatikai jellegű. Hivatkozott továbbá a GK 18. számú állásfoglalásra, amely értelmében a gazdálkodó szervezetek közötti szerződés megszegése esetén a fél kötbér és kártérítés fizetése alól akkor mentesül, ha bizonyítja, hogy a szerződés megszegése sem neki, sem a teljesítéshez igénybe vett közreműködőnek nem róható fel. A szerződés nem tartalmaz korlátozást a felmondásra a késedelem napjai szerint. A felperes jogosult volt késedelmi kamat felszámolására, valamint a szerződés azonnali hatályú felmondására. A kötbér nem minősül túlzott mértékűnek, ezért a bírói mérséklésnek nincs helye.

Hangsúlyozta a jogintézmény kivételes jellegét, valamint azt, hogy a két éves határozott időre kötött szerződésnél, mely felmondás hiányában meghosszabbodhat, három havi szolgáltatási díjnak megfelelő mértékű kötbér a joggyakorlat szerint nem eltűzött.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben történő marasztalását kérte.

Vitatta, hogy a felperes által hivatkozott formában jött létre a peres felek között a szolgáltatási szerződés. Utalt arra, hogy a becsatolt mellékleten az „előszerződés” szó szerepel. Álláspontja szerint a felperes által csatolt mellékletben a tevékenységek nem kellőképpen részletesek, nem tartalmazzák a szolgáltatás főbb jellemzőit és azok ellenértékét, így módon a teljesítés objektíve nem meghatározható. A teljesítési igazolásokat mindaddig kiadta, amíg nem észlelte, hogy a felperesi teljesítés hibás és károkozó. Erre tekintettel vitatta a 2010. január és február hónapra vonatkozó teljesítést, mivel nem lehetett megállapítani, hogy a felperes teljesített-e, ugyanakkor az időszak vonatkozásában a felperes hibás teljesítésére hivatkozott és beszámítási kifogás útján a kereset összege erejéig szavatossági igényt érvényesítve 100%-os árleszállítást kért. Másodlagosan az alperes állítása szerint a felperesi szolgáltatás legfeljebb havi 1.000.000,- Ft + áfa értékkel bírhatott, ezért az e fölötti díjazás, a 3.300,- Ft + áfa és 600,- EUR + áfa képezi a havi árengedmény mértékét a teljes felperesi szolgáltatás időszakára, 2009. május 1-től 2010. február 9-ig. Ezösszege 3.789.000,- Ft + áfa és 5.598,- EUR + áfa árengedményt jelent. A szavatossági igény körében hangsúlyozta, hogy a felperes tevékenységének felülvizsgálatára legkorábban 2010 januárjában nyílt lehetősége az alperesi társaságnak tulajdonos változása okán.

A felperesi teljesítés bizonyítottsága esetére a Ptk. 201. § (2) bekezdése alapján érvénytelenségi kifogást terjesztett elő. Állította, hogy a szolgáltatás díja jelentősen meghaladja a szolgáltatás értékét. Az alperes által becsatolt informatikai cégek árajánlatait is figyelembe véve, az alperes 2010. januári időszakot megelőzően az alperes túlfizetésben volt. Álláspontja szerint a 1.550.000,-Ft + áfa összeget meghaladóan a felperes által meghatározott díj feltűnően értékaránytalan, ezért havi szinten 3.150.000,-Ft + áfa, 9 hónap vonatkozásában összesen 28.350.000,-Ft + áfa túlfizetésben van, ezért beszámítási kifogást terjesztett elő a kereset erejéig. Hangsúlyozta, hogy az ... specifikus feladatkörök teljesítése korántsem olyan bonyolult és különleges szaktudást igénylő, mint ahogyan azt a felperes beállítja.

A kötbér vonatkozásában arra hivatkozott, hogy a felek között megbízási szerződés jött létre 24 hónapos határozott időre. Erre, valamint a Ptk. 483. §-ára tekintettel a perbeli szerződés 3. pontja - melyben a felek, egy nem folyamatos jogviszonyban a felmondás jogát korlátozták - semmis. Amennyiben a bíróság nem találja érvénytelennek a felmondásra vonatkozó szerződési rendelkezést, a felróható magatartás az alperesnél nem állapítható meg. 2010 januárjában az alperesi társaság tagjaiban és ügyvezetésében bekövetkező változásra tekintettel, a peres felek között egyeztető tárgyalások folytak. Dr. K. E. ügyvéd által 2010. január 29. napján kelt levélben az alperes felkérte a felperest, hogy közösen tekintsék át a szolgáltatások teljesítését. Ezzel kapcsolatban rámutatott arra, hogy 2010 januárjáig a felperes csak merőben formális teljesítési igazolásokat íratott alá a megbízóval, analitikus elszámolást nem adott a tevékenységéről. A felperesi szolgáltatás elégtelensége miatt több körülmény tisztázása vált szükségessé, ezért a felperes nem tagadhatta meg a megbízói tájékoztatást. Az alperes jogszerűen gyakorolta megbízói jogait, így nem adott arra alapot, hogy a felperes felmondja a szerződést. Arra a nem várt esetre, ha a bíróság álláspontja szerint az alperes köteles a kötbért megfizetni, kérte, hogy a bíróság a Ptk. 247. § (1) bekezdése alapján mérsékelje a túlzott mértékű kötbér összegét.

Az elsőfokú bíróság a 2015. január 8. napján kelt 5.G.40.595/2010/176. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 20.638.925,- Ft-ot és annak 2010. március 12. napjától 2013. június 30. napjáig számított, a késdelemmel érintett naptári félét

megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat hét százalékkal növelt mértékű kamatát, 2013. július 1. napjától a kifizetésig számított, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat nyolc százalékponttal növelt mértékű kamatát, valamint 1.966.800,- Ft perköltséget.

Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 2.737,5 eurót, és annak 2010. március 12. napjától 2013. június 30. napjáig számított, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes Európai Központi Bank által meghatározott Euró alapkamat hét százalékkal növelt mértékű kamatát, 2013. július 1. napjától a kifizetésig számított, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes Európai Központi Bank által meghatározott Euró alapkamat nyolc százalékponttal növelt mértékű kamatát.

Határozata indokolása szerint a felperest terhelte a felek között létrejött szerződés tartalmának, valamint annak bizonyítása, hogy a szerződésben meghatározott szolgáltatást elvégezte a díjköveteléssel érintett időszakban. Az alperest terhelte ezzel szemben annak a bizonyítása, hogy a felperes által nyújtott szolgáltatás hibás volt, illetőleg a szerződésben meghatározott díj feltűnően nagy értékkülönbséggel került meghatározásra a szolgáltatáshoz képest. A felperes csatolta az iratokhoz a peres felek között 2009. április 30. napján létrejött szolgáltatási szerződést, annak mellékleteit, a 2009 évben kiállított teljesítési igazolásokat, továbbá az alperes részére megküldött számlákat, fizetési felszólításokat, az azonnali hatályú felmondást, valamint a perbeli szerződésben vállalt tevékenységeinek részletes leírását. Ezek alapján megállapítható volt, hogy a teljesítési igazolások a 2009 májusa és decembere között történt felperesi teljesítésekre vonatkoznak, továbbá, hogy a perbeli szerződésben foglaltaknak megfelelően kerültek kiállításra a felperesi számlák. A felperes csatolta - az alperes által állított hibás teljesítésre, illetőleg nemteljesítésre figyelemmel - elektronikus formában az iratokhoz a 2010. január és februári teljesítések alátámasztására alkalmas iratokat.

Az alperes csatolta az iratokhoz a peres felek között történt levezés okirati dokumentumait, amellyel összefüggésben megállapítható volt, hogy az alperes képviselőjében dr. **K. E.** ügyvéd a 2010. január 29. napján kelt levelében arról tájékoztatta csupán a felperesi társaságot, hogy az alperes álláspontja szerint a felek között létrejött szolgáltatási szerződés mellékletében a felperesi szolgáltatás meghatározása nem kellően pontos, így a teljesítés objektíve nem meghatározható, a felek szolgáltatásai között feltűnően nagy az értékkülönbség, ami alapot jelent a megtámadásra. A hibás teljesítésre vonatkozó írásbeli jelzés nem történt az alperes részéről. A csatolt, 2010. február 17. napján kelt levelében az alperes visszautasította a felperesi felmondást, mivel azt nem tartotta megalapozottnak, tekintettel arra, hogy a felmondást megelőzően az alperes nem ismerte el a felperesi teljesítést.

Az elsőfokú bíróság az eljárás során személyesen meghallgatta a felperes törvényes képviselőjét, **B. A.** Zsoltot, továbbá tanúként meghallgatásra került **B. G.** Gyula, aki a felperesi társaság egyik tulajdonosa, korábban, 1995-től egyéni vállalkozóként, 1998-tól pedig alkalmazottként dolgozott az alperesnél, **B. M.**, az alperes korábbi munkavállalója, **F. L. G.**, az alperessel szerződéses viszonyban lévő L... Kft. ügyvezetője, **D. L.**, korábban az alperes alkalmazásában álló, **R. I.**, szintén korábban az alperes alkalmazásában álló, **N. Zs.**, korábban **B. G.** élettársa, **B. Gy.**, **V. P.**, az ... BSCB Center ügyvezetője, **B. J.**, az alperesi társaság tulajdonosa, **K. O.**, az alperes volt munkavállalója és dr. **K. K. E.**, az alperes korábbi megbízott képviselője. A tanúk közül **D. L.**, valamint **R. I.** tanúk és az alperes között munkaügyi per van folyamatban.

Az elsőfokú bíróság szakértői véleményeket szerzett be az eljárás során, a később készült egyesített igazságügyi szakvéleményben a könyvszakértő, valamint az informatikai szakértő megállapításait elfogadta. A szakvéleményt világosnak, konzekvensnek, hiánymentesnek tartotta, amely aggálytalan és kellően indokolt következtetéseket, a bizonyított tényekkel és a korábban csatolt szakvélemény megállapításaival nem ellentétben állóaknak tekintette, ezért az igazságügyi szakértők tárgyaláson történt meghallgatását követően szükségtelennek tartotta kiegészítő szakértői bizonyítás

elrendelését, a további bizonyítást mellőzve a rendelkezésére álló bizonyítékok egyenkénti, és a maguk összességében történt értékelését követően megállapította, hogy a perbeli szerződés tartalma a felperes által a keresetlevélhez mellékelte iratnak megfelelő. Kiemelte, hogy az eljárás során a szerződéskötéskor jelenlévő **B. A.**, valamint **B. G.**, dr. **K. E.**, továbbá **B. Gy.** nyilatkozatai között nem talált tartalmi ellentmondást, ate tekintetben sem, hogy a felperesi szolgáltatással kapcsolatos melléklet kidolgozása **B. A.** és **B. G.** feladata volt. Önmagában azt a tényt, hogy a becsatolt szerződés mellékletén az előszerződés kifejezés olvasható, nem találta az alperesi állítás alátámasztására alkalmasnak.

A felperesi teljesítés vonatkozásában megállapíthatónak találta, hogy a felperes 2010. januárban és 2010. február 1-től február 8-ig terjedő időszakban is szerződésszerűen teljesítette a szolgáltatást az alperes részére, mindazon szerződés szerinti szolgáltatási kötelezettségének eleget tett, amely a megjelölt időszakban felmerült. Ezt támasztotta alá részben **B. J.** és **B. M.**, illetőleg egészében, a szolgáltatás elvégzésére tekintettel **B. Gy.**, **D. L.**, **R. I.** és **N. Zs.** vallomása is. A felperesi teljesítést igazolták, a felperes által elektronikus formában becsatolt iratok, valamint közvetve az a tény, hogy az alperes csak a fizetési határidő lejártát követően vitatta a felperesi teljesítést. Mindezek mellett értékelte azt a körülményt, hogy az okiratokat vizsgáló szakértők úgy nyilatkoztak, hogy nem tudták a szerződésszerű teljesítést cáfolni; egyebekben pedig informatikai szempontból nem volt kétségbe vonható, hogy teljesítés történt. Kiemelte, hogy a szakértők ugyanakkor hangsúlyozták, hogy „rendszeres szolgáltatási csomagban” megfogalmazott feladatok egyébként informatikai szakértői szemmel értelmezhetőek, és a megjelölt feladatok időben nem egyenletesen merültek fel. A teljesítés vizsgálatával összefüggésben utalt arra is, hogy a perbeli jogviszony nagyobb részben gondossági kötelelem volt, a feladatok nem egységesen merültek fel, egy-egy feladat igény szerint került meghatározásra. A felperes által csatolt elektronikus iratok tartalmazták a hivatkozott riportokat, kimutatásokat és analitikákat, és sem a szakértői vélemény, sem a kihallgatott tanúk vallomásai, valamint a rendelkezésre álló iratok nem támasztották alá az alperes által állított hibás teljesítés tényét, ezért e körben az alperes beszámítási kifogást nem tartotta megalapozottnak.

A perbeli szolgáltatási díj mértékénél a szakvéleményben foglaltak elfogadta. Megállapította, hogy az jelentősen nem tért el a piaci értéktől. Hivatkozott arra, hogy feltűnő értékaránytalanság akkor áll fenn, amennyiben a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás között anélkül, hogy az egyik felet az ajándékozás szándéka vezetné, a szerződés megkötésének időpontjában feltűnően nagy az értékaránytalanság. A bírói gyakorlat feltűnően nagyinak a 40 %-ot meghaladó értékaránytalanságot tartja, ezt meghaladó rész erejéig rendeli el a mérséklést, amennyiben annak törvényi feltételei fennállnak. Álláspontja szerint jelen szolgáltatási díj esetében ez nem volt igazolható, ezért megalapozatlannak tartotta az alperes által előterjesztett érvénytelenségi kifogást is.

A felmondás jogával kapcsolatban hangsúlyozta, hogy a perbeli szerződés egy vállalkozással vegyes megbízási típusú szerződés. Tisztán megbízási szerződés esetén is a jogviszony folyamatos jellegére figyelemmel lehetőség nyílt a felek részére a felmondás korlátozására. A szerződés atipikus volta tekintettel nem találta a perbeli szerződés 3. pontját érvénytelennek.

Az alperes felszólítás ellenére nem tett eleget a díjfizetési kötelezettségének, ezért a szerződésszegésre figyelemmel a szerződésben meghatározott kötbér megfizetésére köteles. Megállapította, hogy az alperes további szerződésszegést is megvalósított, így az adatszolgáltatás elmulasztását, amelyre vonatkozóan **B. M.** tanú vallomása szolgált. Mindezeket túl úgy ítélte meg, hogy a 2 éves határozott időre kötött szerződés esetén a felek ún. meghosszabbodási klauzulájára is figyelemmel a 3 havi szolgáltatási díj összegével megegyező mértékű kötbér kikötése nem eltúlzott, ezért annak mérséklésére nem látott alapot. A Pp. 3. § (4) bekezdése alapján a további bizonyítást mellőzte, mert álláspontja szerint mind a beszámítási kifogás, mind az érvénytelenségi kifogás körében állást lehetett foglalni a rendelkezésére álló adatok alapján. Döntését a Ptk. 200. § (1) bekezdése, 478. § (1) bekezdése, 201. § (2) bekezdése, 236. § (3) bekezdése, 246. § (1) bekezdése és a 247. § (1) bekezdésében foglaltakra alapította.

Az ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság újabb eljárás lefolytatására utasítását, másodlagosan az „elsőfokú ítélet megváltoztatását” és a felperesnek az első- és másodfokú eljárás perköltségben történő marasztalását kérte.

Az elsődleges fellebbezési kérelme vonatkozásában előadta, hogy az elsőfokú bíróság nem tárta fel a tényállást, érezhetően egyoldalúan „az alperesi oldalt preferálta”, az alperesi bizonyítási indítványokat és bizonyítékokat nem vette figyelembe, a tanúvallomásokat és a bizonyítékokat nem ütköztette, ezért az ítélet indokolása hiányos, a szakértői bizonyítás során a bíróság által feltett kérdések kizárólag a felperesi kereset megerősítésére szolgáltak. Hangsúlyozta, hogy nem észlelte az eljáró bíróság azt, hogy az Igazságügyi Szakértői- és Kutató Intézetek Budapesti Műszaki Könyv- és Adószakértői Intézet szakértői véleménye súlyosan aggályos és alkalmatlan arra, hogy az abban foglaltakra a bíróság az ítéletét alapozza. A szakvélemény közel 100 %-ban kompetenciahiányban szenved. Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a perbeli szerződést egy vállalkozással vegyes megbízási szerződésnek tekintette, mert álláspontja szerint a felek közötti szerződés egy kvázi bér munka-szerződés.

Másodlagos fellebbezési kérelmében ismételten hangsúlyozta, hogy az elsőfokú ítélet megalapozatlan és jogszabálysértő. Tévedett az elsőfokú bíróság a szerződés tartamának, teljesítésének és a szolgáltatási díj mértékének meghatározásában. Az elsőfokú bíróság a felperesi előadások és a szakvélemény alapján a szolgáltatási csomagnak olyan tartalmat tulajdonított, amely azzal nem bírt. Nem vette figyelembe azt a tényt, hogy a szolgáltatási csomag tartalma valójában az ... licenctet képezett, melynek jogtulajdonosa az alperes volt. A licence díját, illetve a royaltyt az alperes fizette. Attól, hogy a rendszert a felperes kezelte, a licence és a know how-ot alkalmazta, még nem vált a felperes tulajdonává, ezért nem is illette volna meg magasabb díj. A rendszerspecifikus elemeket a kapcsolati-, hálózati rendszereket és adatbázisokat, az ezeket kezelő programokat nem a felperes alkotta, azoknak az ... Csoport, illetve licence jogosult a jogtulajdonosa. A felperesi tevékenység, a szolgáltatás valójában csak annyi volt, amennyit a felperesi társaság tagjai korábban az alperesnél munkaviszonyban végeztek. Utóbb az alperesi munkavállalóval is bizonyításra került, hogy ezt a tevékenységet 3-6 hét alatt meg lehet tanulni.

Mindezek alapján nem állapítható meg, hogy magasabb összegű havi díj járt a felperesnek, mint amennyit utóbb az alperes a L... Kft.-nek fizetett, ezért álláspontja szerint a felperesi szolgáltatás értéke az átlagnál alacsonyabb. A szolgáltatási csomag fiktív tevékenységet tartalmazott a rendszerkezelésen kívül. Határozott álláspontja, hogy a szakvélemény és a tanúvallomások tartalma alapján nem állapítható meg szolgáltatási díj az el nem végzett tevékenységért.

Jogszabálysértőnek tartotta az alkalmatlan szakvélemény figyelembevételét. Az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe azt az alapvető alperesi védekezést, hogy a szolgáltatási szerződésben foglalt feladatok ellátása sokszoros összegért valósult meg a felperes részéről, amely nem reális. Ennek okát egyértelműen a két társaság tulajdonosi körének rokon összefonódásában látta. A L... Kft. az IT-feladatokat végezte el, míg a W..., illetve az ... rendszerhez kapcsolódó feladatokat az alperesi társaság alkalmazottja, K. O.. A tanú vallomása megerősíti azt, hogy a felperesi munka W..., illetve ... specifikus része havonta néhány napi ráfordítással elvégezhető. Hivatkozott B. M. tanúvallomására, a 2011. március 10-ei, március 25-ei, június 21-ei, szeptember 14-ei, november 22-ei, a 2012. december 20-ai alperesi beadványokban foglaltakra, és a 2013. január 15-ei B. J. tanúvallomására, továbbá az A/41. számú mellékletre, amely az ... specifikus munkák munkaidő-igényét tartalmazza. A szakvéleményt azért is aggályosnak tartotta, mert álláspontja szerint a szakértői kérdéseknek a megválaszolási módja nem megfelelő. A szakértők az elektronikus formában megküldött iratok hatalmas terjedelmére hivatkozással csak valamely konkrét vizsgálat esetén nézték át az elektronikus iratokat, amelynek megvalósítását gátolta, hogy a felperes esetenként követhetetlenül számozta meg a mellékletét és több azonosíthatatlan okirat is volt. A

szakértők megállapításai között szerepel (14/74.), hogy a mennyiségi és minőségi adatok alapján elvégezhető szakértő-módszer alkalmazása a perbeli esetre nem lehetséges azért, mert a vizsgált időszakban nem készült napi rendszerességgű, részletes tevékenységi leírása. Aggályosnak tartotta azt, hogy az informatikai szakértők a kérdések megválaszolása során a felperesi iratanyagok közül a teljesítési anyag, e-mailek, pdf fájl nem volt olvasható CD lemez hibája folytán. A teljesítési lista pdf által hivatkozott tényeit nem lehetett megtekinteni.

Kifogásolta, hogy nem került sor az alperesi informatikai rendszer helyszíni megtekintésére, működésének számbavételére, illetve a felperesi szolgáltatás módjának megállapítására. Ez utóbbi azért is kíváncsian lett volna, mert a teljesítésigazolás alátámasztásául a felperes által becsatolt elektronikus formátumú iratok azonosíthatatlanok voltak. Az informatikai szakértő abból a feltevésből indult ki, hogy a peres eljárás ideje alatt olyan mértékben változhattak az alperes informatikai eszközei, amelyekből a 2009. évi felperesi teljesítések nem követhetők nyomon. Nem terjedt ki azonban a vizsgálat a teljesítés időigényére, és azokra az informatikai folyamatokra, amelyeket a felperes a szolgáltatási szerződés teljesítése érdekében végzett. Kiemelte, hogy amennyiben az egyes tevékenységek egységeire nézve, mennyiségére, minőségére vonatkozóan nem lehet informatikai módszerrel adatot nyerni, úgy csakis a felek között létrejött megállapodásban megjelölt vállalási díjat lehet alapul venni. E vonatkozásban a bizonyítás a felperest terheli. Kiemelte, hogy szükséges lett volna adatokat beszerezni az alperesi cégen kívül Magyarországon tevékenykedő más nemzetközi autókölcsönzéssel foglalkozó társaságoktól, ily módon összehasonlítható lett volna az informatikai szolgáltatás, illetve annak és az egyéb tevékenységeknek a díja.

Sérelmezte, hogy az informatikai szakértő nem találta hitelesnek és összehasonlíthatásra alkalmasnak az ... Group BSC alperes által a bírósághoz benyújtott árkalkulációját, arra hivatkozással, hogy 2009-ben ilyen jellegű szolgáltatást az ... Group MSC Magyarországon nem végzett, ugyancsak nem találta összehasonlíthatásra alkalmas adatszolgáltatásnak a szolgáltatási szerződésben meghatározott feladatok nemzetközi üzleti szolgáltatást nyújtó központját, a ... Support Centert sem, annak igazgatóját sem, aki képes elfogulatlanul az ... specifikus feladatok mennyiségét és minőségét megítélni. A L... Kft. által nyújtott árajánlatot sem tekintette a szakértő összehasonlítható adatnak. Hiányolta, hogy a szakértői véleményben nem kerültek tételesen felsorolásra azok az informatikai jellegű feladatok, amelyekre a L... Kft. ajánlata és szerződése nem vonatkozott. Nem értékelte a szakértő az alperes A/40. szám benyújtott nyilatkozatát. Hangsúlyozta, hogy az alperes a felperesi szolgáltatások teljesítése vonatkozásában több beadványában kérte az ... specifikus feladatok meghatározását és azok mennyiségi és minőségi szempontok szerinti értékelését, különös tekintettel a feladatok ellátásához szükséges speciális ismeretekre és azok díjazására. E tekintetben K. O. és V. P. tanú vallomását figyelembe vehette volna, akik a W...-specifikus munka mennyisége és minősége vonatkozásában úgy nyilatkoztak, hogy azoknak a minősége és mennyisége meghatározható és mérhető.

Összességében a szakértők tényelegetesen nem vizsgálták részleteiben a felperesi teljesítés megtörténtét, ehelyett az alperesi ügyvezetői igazgatója által kiállított teljesítésigazolásokat tekintették kizárólagos bizonyítéknak.

A könyvszakértői megállapítások kompetencia hiányában nem foglalkoztak az alperes által feltett kérdések érdemi megválaszolásával, a részfeladatok elvégzésének számonkérhetőségével, a szerződés értékének megállapításával, a viszonteladói jutalékösszesítővel, egyedi jutalékszámolással, az alperes szállítóinak adott kompenzációval vagy jutalékszámolással, a felperes súlyadó elszámolással, a flotta-szerződések hosszabbítására vonatkozó javaslattal, a felperesnek a finanszírozói végelszámolásokkal kapcsolatos teljesítéssel, új finanszírozási szerződésekkel, a W...-és flotta-rendszerből kifutott gépkocsik eltávolítására vonatkozó tevékenységgel, a know-how politika kialakításával, hosszú távú üzleti, illetve IT stratégiai üzleti események dokumentálásával, a Merlin 2009 adatai, illetve a rendszer hibáinak az ellenőrzésével.

Nem találta igazoltnak a (12/74.) a vállalkozási díjat napi 60.000,- Ft - 140.000,- Ft + áfa közötti összegben történő megállapításait, mert nem állapítható meg, hogy milyen adatok és iratok alapján jutott a könyvszakértő a következtetéseire, több esetben a megállapításait nem indokolta, nem tüntette fel, hogy milyen összehasonlító adatok alapjául szolgált a tényadat.

Elfogadhatatlannak tartotta az informatikai szakértői megállapításait a felperesi teljesítéssel kapcsolatban, figyelemmel arra, hogy a szolgáltatási szerződésben szereplő feladatok egy részét a felperes esetenként évente egyszer, más részét nem folyamatosan végezte, hanem előfordulás szerint; kisebb részét pedig folyamatosan teljesítette. Álláspontja szerint a szakértői anyag az alperes által feltett kérdésekre nem adott választ.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az alperesi fellebbezés elutasítását, másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását és az alperes perköltségben történő marasztalását kérte.

Arra hivatkozott, hogy az alperes által benyújtott fellebbezés a vonatkozó törvényi előírásoknak nem felel meg. Tudomása szerint az alperes a 2015. április 20. napján kelt hiánypótlását nem a jogi képviselő közreműködésével terjesztette elő, így a beadványa előterjesztése, és annak tartalma hatálytalan. Az elsőfokú bíróságnak már el kellett volna utasítani mind az illetékfeljegyzési jog iránti kérelmét, mind pedig a fellebbezést.

A fellebbezés tartalmilag sem felel meg a jogszabályi előírásoknak, mert nem tartalmazza, hogy az elsőfokú ítélet megváltoztatását mennyiben és milyen okból kívánja. Hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság BH 2008/335. szám alatt közzétett eseti döntésében rögzítettekre, mely szerint az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésben a fellebbező félnek meg kell jelölni, hogy a határozat megváltoztatását mennyiben és milyen okból kéri. A marasztalás „mérséklése” iránti kérelem nem felel meg a jogszabályi követelményeknek, az így előterjesztett fellebbezés érdemi elbírálásra nem alkalmas.

Érdemi ellenkérelméhez csatolta az alperes szakértői megállapításokkal és tanú vallomásokkal kapcsolatos kifogásaira tett észrevételeit. Kifejtette, hogy az alperes a bizonyítási indítványok figyelembevételének hiánya körében nem jelölte meg konkrétan, hogy milyen indítványokat és bizonyítékokat mellőzött az elsőfokú bíróság. Ezzel szemben az első szakértő kijelölése, majd az újabb szakértői kijelölése is az alperes bizonyítási indítványa volt, és az alperes kifejezett kérelmére került kirendelésre az Igazságügyi Szakértő és Kutatóintézetek Budapesti Műszaki Könyv- és Adószakértői Intézete. Az alperes által bejelentett tanúk valamennyien meghallgatásra kerültek. Az alperes által benyújtott valamennyi dokumentum vonatkozásában a felperes észrevételeket, vagy dokumentumokat csatolt be. Az alperes nem jelölte meg konkrétan, hogy mely tanúvallomásokról vélelmezi azt, hogy a bíróságnak ütköztetnie kellett volna más tanúvallomásokkal, és melyek azok a bizonyítékok, amelyeket a bíróságnak ütköztetnie kellett volna más, az alperes alperes által szintén meg nem jelölt bizonyítékokkal. Cáfolta, hogy a felek között bér munka-szerződés megkötésére került sor. Idézte a bér munka gazdasági definícióját, és hivatkozott arra, hogy melyek azok a tipikus ágazatok, ahol leginkább alkalmazzák a bér munkát.

A teljesítésigazolásokkal kapcsolatban hangsúlyozta, hogy azokat maga az alperes állította ki és a felperes által 2010. június 17-i tárgyaláson benyújtott CD-n megtalálhatóak mind a teljesítésigazolások, mind a 2010. január 1. és 2010. február 9-ére vonatkozó teljesítések. Az elektronikus formátumon kívül a felperes az említett dokumentumok papírváltozatát is elérhetővé tette az alperes számára, aki azonban nem élt ezzel a lehetőséggel. Az ... licensszel kapcsolatban hangsúlyozta, hogy az autókölcsönzéshez kapcsolódó, a licenc keretében az alperes számára elérhetővé vált ismeretek jelentik azt a know how-ot, amelyet az alperes piaci előnyként használni tud. Az ... kölcsönző-rendszerekkel kapcsolatos ismeretek nem a licenc tulajdonos, hanem annak alkalmazottaiban lehetnek csak jelen, egyrészt a vonatkozó rendszerek működtetése során szerzett tapasztalatok, másrészt a szakirányú (pld. informatikai, gazdasági) képzés során szerzett képességek révén. Az ... által használt rendszerekkel kapcsolatos tapasztalatokat, csak a rendszerek használata

során lehet megszerezni, és Magyarországon a rendszereket csak az alperes, illetve előd szervezetei használhatták.

A felperes által kezelt alperesi informatikai rendszer lényegesen bővebb az alperes által állított **W...** és ... specifikus rendszerek körénél. Ezen rendszerek számos alrendszerét a felperesi társaság tagja, **B. G.** fejlesztette. Helyes az a szakértői megállapítás, amely szerint az alperesi cég működése szempontjából kulcsfontosságú rendszerek tekintetében kizárólag a felperesi társaság tagjai rendelkezhetek a legmagasabb fokú tapasztalattal. Hangsúlyozta, hogy külön intézkedés nélkül is szerzői jog illeti egy szoftver szerzőjét, így az alperesnél korábban működtetett rendszer számos elemére vonatkozó szerzői jog kifejezetten a felperesi tag, **B. G.** nevéhez kapcsolódik (pld. a Flotta és FlottaLes alkalmazások, a teljes BackOffice rendszer), ezért az alperes azon állítása, mely szerint az ... csoport vagy az Alis licenc jogtulajdonosa lenne az alperes által korábban működtetett összes adatbázisnak, és az azokat kezelő alkalmazásoknak, valótlan. Ugyancsak valótlan az alperes azon állítása, mely szerint a felperes által elvégzett, a **W...**, illetve ... rendszerekhez kapcsolódó feladatok megtanulásához 3-6 hét elegendő.

Megalapozott volt az a szakértői megállapítás, mely szerint a Magyarországon tevékenykedő más nemzetközi autókölcsönzéssel foglalkozó társaságokat nem tartotta összehasonlításra alkalmasnak. A felperes igazolta, hogy az általa nyújtott szolgáltatás speciális, amely üzleti szempontból nem hasonlítható össze az ... többi nemzetközi autókölcsönzővel. Az ... informatikai rendszerei a legkevésbé sem hasonlíthatóak össze a többi nemzetközi autókölcsönző informatikai rendszereivel sem. Az ... az egyetlen olyan nemzetközi autókölcsönző cég, amely 1972 óta számítógépes rendszerekre alapozza üzletmenetét. Ebből következően működésében az informatika sokkal mélyebben áthatja a mindennapos üzletmenetet, mint bármely más nemzetközi autókölcsönzés esetében. A felperesi tevékenység és az ... BSC tevékenységének összehasonlíthatósága körében hangsúlyozta, hogy a szakértő nem alapozta értékelését **V. P.** vallomására.

A felperesi tevékenység és a **L...** Kft. tevékenységének összehasonlíthatósága vonatkozásában ismételten kiemelte, hogy a **L...** Kft. rendszergazdai feladatokat látott el. A felperes által ellátott IT jellegű feladatokat nem végezte. **K. O.** vallomása támasztja azt alá, hogy ő csak a riportálással kapcsolatos feladatokat végezte az alperesnél, amelyből következik, hogy nem az összes, a **W...**, illetve az ... rendszerhez kapcsolódó feladatokat kellett végeznie, így nem végezte többek között a szerződésben megnevezett megbízó működésében jelentkező, megbízó anyacége felé jelzendő hibák ügyintézését sem, ezért a szakértők a **L...** Kft. tevékenységét a felperes által végzett IT jellegű tevékenységgel alappal nem tartották összehasonlíthatónak.

A felperesi hibás teljesítéssel kapcsolatban hangsúlyozta, hogy az alperes az eljárás során egyetlen olyan dokumentumot nem csatolt, amely a szerződés ideje alatt keletkezett és a szolgáltatással kapcsolatban észlelt hibát, problémát írt volna le, így az alperesnek a felperesi hibákra való hivatkozása megalapozatlan. Az alperes maga igazolta, hogy 2009 májusától 2010 decemberéig a felperesi szolgáltatás hibamentesen történt. Ezzel szemben a felperes az alperesnek küldött fizetési felszólításában több alkalommal hivatkozott arra, hogy semmilyen észrevételt, kifogást, hiánypótlásra való felszólítást nem kapott, és amennyiben az ok vagy az okok, részben vagy egészben a felperes által teljesítettekkel szembeni kifogást, észrevételt tartalmaznak, úgy azok elküldésére hívták fel az alperest. Az alperes a szolgáltatási időszak alatt soha nem jelezte, hogy a felperesi teljesítéssel kapcsolatban problémája volna. Az alperes még 2010 júniusában sem tudta megmondani, megjelölni, hogy a felperes által fél-egy évvel korábban nyújtott szolgáltatásokkal szemben (2009 májusa és 2010 februárja között) milyen kifogása van.

Helytelen az alperes azon megállapítása, hogy egy informatikai szolgáltatás elvégzését fizikailag számba lehet venni.

Alapítanul hivatkozik az alperes arra, hogy a szakértőknek az Intel (helyesen: Invitel) és az UPC internetszolgáltatások közötti különbségek összehasonlítását el kellett volna végezni. E körben hangsúlyozta, hogy a korábbi internetszolgáltatóval, az Invittel kötött szerződése az alperesnek a

felperesi társaság létrejötténél korábban történt, míg az új internetszolgáltatóval történt szerződéskötés ügyében éppen a felperes járt el. A szakértőnek a felperes létrejötte előtt keletkezett szolgáltatási szerződést egy nem a felperes által megkötött szolgáltatási szerződéssel nem kellett összehasonlítani. A bérelt GPS-ekkel kapcsolatos többlet-árbevételekre és veszteségekre vonatkozó számítás tekintetében szintén egy a felperes létrejötte előtt (2007-ben) keletkezett szolgáltatási szerződésnek, a felperesi tevékenység vizsgálatának keretében történő elemzését hiányolta az alperes a szakértőtől, amely szakértőtől nem elvárható.

Az olvashatatlan CD és DVD lemezekre, dokumentumokra vonatkozó alperesi állítással kapcsolatban hangsúlyozta, hogy a felperes mind a CD, mind pedig a 2010. június 17-én átadott CD tartalmát papíron is kész volt az alperes rendelkezésére bocsátani, ezzel a lehetőséggel az alperes nem élt. Ugyancsak nem élt a 2011. szeptember 30-i szakértői találkozón átadott 2 db DVD tartalmával kapcsolatban sem, arra tekintettel, hogy az mintegy 18.000 oldalnyi dokumentumot jelent. Az alperesnek lehetősége lett volna az átvett CD-re nézve, illetve DVD-kről rendszeresen újraírásokat, mentéseket készíteni, amelyet elmulasztott, és a 2009. május 1-je és 2009. december 31-i időszak során keletkező IT jellegű e-maileket tartalmazó 2009-05-01-2009-12-31_IT_emailek.pdf állomány alapján a teljesítési listát az alperes megtekinthette volna.

A szakértői helyszíni szemle elmaradása vonatkozásában kifejtette, hogy 2010 ősze óta az alperesi társaság nem jogosult sem W..., sem ... specifikus informatikai rendszerek üzemeltetésére. Az alperes ingatlan reorganizációval foglalkozik, a szakértő az alperes informatikai rendszerét alappal nem szemlélte. Az alperes 2010. február 9-től legfeljebb 2010. június végéig végezhetette az autókölcsönzéssel kapcsolatos tevékenységét. Ez a kevesebb, mint fél év nem teszi lehetővé, hogy az autókölcsönzés teljes szezonálisát felölelő éves időszakra vonatkozóan akárcsak statisztikailag is szignifikáns lehetne.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően mérlegelt bizonyítékok alapján megalapozott jogi indokolással adott helyt a felperes keresetének, határozata megfelel a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglaltaknak.

A Fővárosi Ítéltáblának az elsődleges fellebbezési ellenkérelem kapcsán azt kellett vizsgálnia, hogy joghatályos-e az alperes fellebbezése.

E körben rögzíti, hogy az alperes jogi képviseletét ellátó ügyvéd az elsőfokú ítéletet 2015. február 11. napján vette át, ugyanezen a napon kelt - az elsőfokú bírósághoz 2015. február 17-én érkezett - beadványában bejelentette, hogy megbízatása megszűnt, egyben kérte, hogy az alperest az elsőfokú bíróság a székhelyén értesítse.

Az alperes - jogi képviselő nélkül benyújtott - 2015. február 25-én érkezett fellebbezésében, annak indokolása, valamint az illetékfeljegyzési jog iránti kérelméhez szükséges dokumentumok csatolására 15 napos határidő engedélyezését kérte.

Ezt követően az elsőfokú bíróság két alkalommal hívta fel további hiánypótlásra az alperest az illetékfeljegyzési jog engedélyezéséhez szükséges dokumentumok csatolásában. A hiánypótlási eljárást követően az alperes által becsatolt bankszámla-kivonat, éves beszámoló és részletes vagyonleltár alapján az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor az alperes - jogi képviselő útján előterjesztett, a Pp. 235. § (1) bekezdésének megfelelően indokolt - fellebbezését elbírálás céljából felterjesztette, részére illetékfeljegyzési jogot engedélyezve. A Pp. 235. § (2) bekezdésében, valamint 237. §-ában foglalt feltételek nem álltak fenn, ezért a fellebbezés hivatalból történő elutasításának helye nem volt.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében alaptalanul hivatkozott arra, hogy az alperes fellebbezésében elmulasztotta megjelölni, hogy az elsőfokú ítélet megváltoztatását mennyiben és milyen okból kívánja.

Az alperes elsődleges és másodlagos fellebbezési kérelmeket terjesztett elő. Az elsődleges fellebbezési kérelem az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányult, mert álláspontja szerint olyan lényeges eljárási szabálysértés történt, amely az eljárás megismétlését teszi szükségessé.

A másodlagos fellebbezési kérelmében az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte, indokolása a felperes keresetének elutasítására irányult, a szolgáltatási szerződés tényleges tartalma, a felperes igazolható teljesítésének hiánya és a feltűnően értékaránytalan szolgáltatási díj meghatározása okán.

A Fővárosi Ítéltábla az alperes elsődleges fellebbezési kérelme alapján az alábbiakat állapította meg.

Az elsőfokú bíróság az eljárás során olyan eljárási szabálysértést nem követett el, amely az eljárás megismétlését, az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indokolja a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján. E tekintetben az alperes által hivatkozott jogszabálysértések nem állapíthatók meg.

Az elsőfokú bíróság nagy terjedelmű bizonyítási eljárást - szakértők kirendelése, okirati bizonyítékok beszerzése, tanúk meghallgatását - követően, a bizonyítékok megfelelő értékelése mellett tárta fel a tényállást és vonta le a következtetéseit. Az alperes a fellebbezésében nem jelölt meg olyan új tény, olyan új bizonyítékot, amelyet az elsőfokú eljárás során nem volt alkalma előterjeszteni, illetőleg amely bizonyítékok az elsőfokú bíróság által nem kerültek értékelésre.

Ugyancsak nem látott lehetőség a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 252. § (3) bekezdésében foglalt, a bizonyítási eljárás nagy terjedelmű kiegészítésére, újabb szakértői vélemény beszerzésére. Az elsőfokú bíróság az ítélete meghozatala során az alperes által indítványozott szakértői intézet véleményét aggálytalannak tekintette.

A Pp. 182. § (3) bekezdése szerint, ha a szakvélemény homályos, hiányos, önmagával vagy más szakértő véleményével, illetve a bizonyított tényekkel ellentétben állónak látszik, vagy helyességéhez egyébként nyomatékos kétség fér, a szakértő köteles a bíróság felhívására a szükséges felvilágosítást megadni. A fél erre irányuló indítványa alapján a bíróság más szakértőt rendelhet ki. Ha a bíróság a bizonyítást hivatalból rendelte el (164. § (2) bek.), szükség szerint hivatalból jogosult új szakértő kirendelésére is.

A Pp. 183. § (2) bekezdése értelmében a bíróság szakértői testületet akkor rendelhet ki, ha a perben felmerülő szakkérdés a 182. § alapján, két egymástól független szakvélemény előterjesztése után, a kirendelt szakértők személyes meghallgatása során sem tisztázható. A szakértői testület azonban nem kötelezhető a korábbi szakvélemények felülvéleményezésére, szakvéleménye a szakértő szakvéleményével esik egy tekintet alá.

Az elsőfokú eljárás során több szakértői vélemény beszerzésére került sor, az elsőfokú bíróság a korábbi szakértői véleményeket aggályosnak tartotta.

Az alperes indítványa alapján rendelte ki a szakértői intézetet, amely megállapításait elsősorban a perbeli szerződés szolgáltatási díjának mértéke, a szolgáltatás, valamint ellenszolgáltatás közötti értékarányosság/aránytalanság tekintetében fogadta el.

Az alperes másodlagos fellebbezési kérelme szintén megalapozatlan.

A felperesi teljesítés tekintetében az alperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a szakértői intézet kompetencia hiánya, a teljesítési igazolások vizsgálatának mellőzése miatt csupán az alperes ügyvezetője által kiállított teljesítési igazolások alapján fogadta el a felperesi teljesítést az elsőfokú bíróság.

A perbeli szerződés teljesítése tekintetében az elsőfokú bíróság felhívta a szakértői intézetet, hogy az alperes által 51/A/39. sorszám alatt feltett kérdéseket - amennyiben azok a kompetenciájába tartoznak - válaszolja meg.

A könyvszakértői szakvélemény III/1.b.,c.,és f.-o. pontjaiban megfogalmazott válaszok (szakvélemény 20/74-23/74. oldalai) részben hivatkoznak a szakértői kompetencia hiányára. A könyvszakértő a kérdések megválaszolása során úgy nyilatkozott, hogy azok nem igényelnek különleges szakértelmet, vagy nem könyvszakértői kompetenciába tartoznak.

Az informatikai szakértő megállapította, hogy a szerződésben megfogalmazott feladatok, szolgáltatások mindegyike számon kérhető, utólagosan ellenőrizhető és teljesítésük igazolható (szakvélemény 28/74. oldal). Meghatározta az alperes által feltett kérdések tekintetében, hogy milyen dokumentumok alapján volt ellenőrizhető a felperes teljesítése (szakvélemény II./c. pont), melyek voltak azok a részfeladatok, amelyeknél részletesen tevékenység leírást nem talált, és melyek nem tartoznak a felperes feladatkörébe (szakvélemény II./d-m pontok).

A szerződés teljesítése tekintetében az elsőfokú bíróság a szakértő válaszait helyesen értékelte, a szakértők nyilatkozatait csak annyiban vette figyelembe, amely szerint a szolgáltatás teljesítésének megtörténtét sem cáfolni, sem megerősíteni nem tudták.

Az elsőfokú bíróság a tanúk vallomása és a becsatolt okiratok tartalma, a teljesítési igazolások alapján állapította meg, hogy a felperes szerződésszerűen teljesítette a szolgáltatást az alperes felé. Az alperes olyan további bizonyítékot nem jelölt meg, amelyet az elsőfokú bíróság e tekintetben nem értékelt. Az elsőfokú bíróság a szerződés teljesítése tekintetében a rendelkezésre álló bizonyítékokat okszerűen mérlegelte és vonta le azokból a következtetését, amely a másodfokú bíróságot köti, ezért a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értelmezésére, értékelésére e körben nem volt lehetőség (BH 2006/403).

A szolgáltatási díj reális értéke meghatározásánál az elsőfokú bíróság a szakértői intézet véleményét aggálytalannak tartotta. A szakértők megállapításaik során nagy terjedelmű nyomtatott és elektronikus iratanyagot csak részeikben tekintették át, amelynek indokát a szakvéleményben megjelölték.

A könyvszakértő meghatározta, hogy a vizsgált időszakban hasonló tevékenységet végző társaságok összehasonlításával adta meg válaszát, azzal, hogy figyelembe vette a felperesi tevékenység ellátásához szüksége különleges ismereteket, azok komplexitása miatt megállapította, hogy tevékenységenként nem lehet összehasonlítható piaci értéket megállapítani (szakvélemény 12/74. oldal). Értéknövelő tényezőként vette figyelembe azt az adottságot, amely alapján valaki már ismeri a rendszert és biztonsággal tudja azt kezelni. Erre tekintettel 2.000.000,- Ft + áfa/hó ($\pm 20\%$) határozta meg a szerződés kereskedelmi/gazdasági feladatai ellátása piaci értékét (szakvélemény 13/74. oldal).

Az informatikai szakértő megállapította, hogy nem készült napi rendszerességű, részletes tevékenység leírás. A felek általános díjban állapodtak meg, a vizsgált időszakban a felperesen kívül más cég nem nyújtott a perbelivel azonos/hasonló szolgáltatást Magyarországon. Ezért a tevékenység értéke meghatározásánál az összehasonlító módszerek alkalmazását mellőzte (szakvélemény 14/74. oldal). Ugyanakkor „a részletes szolgáltatási csomagban” foglalt résztevékenységek tekintetében már alkalmazott összehasonlító módszert. Az IT feladatok tekintetében egyértelműen állást foglalt abban, hogy az ... Group DSC „árkalkulációját” miért nem tartotta összehasonlításra alkalmasnak (szakvélemény 15-16/74. oldal). A L... Kft. által végzett munkákat - tekintettel arra, hogy azok nem feleltethetők meg a felperesi tevékenységnek - szintén összehasonlításra alkalmatlannak tartotta. Ugyanakkor a felperes tevékenységének havi piaci árát annak figyelembevételével is határozta meg, hogy az adott feladat ellátáshoz legalább milyen szintű

informatikai tudásra van szükség, figyelemmel arra, hogy a tevékenység napi időigényét nem tudta meghatározni.

A szakértők a szolgáltatási díj meghatározásánál az általuk alkalmazott módszereket megjelölték, az összehasonlíthatóság hiányát megindokolták. A szolgáltatási (együttes) havi díjat 3.200.000,- Ft - 4.800.000, Ft + áfa összegben tartották megállapíthatónak.

Az elsőfokú bíróság helyesen hivatkozott arra, hogy a perbeli szolgáltatás díja reális volt. A bírói gyakorlat a 40 %-ot meghaladó értékaránytalanságot tekinti feltűnően nagynak, amely esetben az azt meghaladó mértéket mérsékli.

A PK 267. számú állásfoglalásban írtak szerint a forgalomban egyre nagyobb számban jelentkeznek olyan ügyletek, amelyekben a szolgáltatások ellenértéke szélsőségek között ingadozik. A szolgáltatás értékének meghatározásánál elsősorban a forgalmi érték jön figyelembe. Az értékkülönbség feltűnő nagyságának vizsgálatánál figyelemmel kell lenni a szerződés tartalmára, kereslet-kínálat alakulására, a fokozott érdekeltségre, a szolgáltatás minőségére, korszerűségére, újszerűségére, divatosságára, értékesítési feltételekre.

Az elsőfokú bíróság a fenti körülményeket a szakértői véleményben foglaltak figyelembevételével megfelelően értékelte.

Mindezekre tekintettel és az alperes által a fellebbezésében felhozott indokok alapján a másodfokú bíróság nem látott lehetőséget az elsőfokú ítélet Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti felülmérlegelésre, ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - részben kiegészített indokolással - helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdése alapján - figyelemmel a fellebbezett pertárgy értékére - állapította meg a másodfokú perköltséget. Az ügyvédi munkadíjat a 32/2003(VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5)-(6) bekezdése alapján, mérlegeléssel, a ténylegesen kifejtett ügyvédi munkára tekintettel állapította meg.

Az alperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetékről a Pp. 78. § (1) bekezdésén túl, az Itv. 59. § (1) bekezdése, 74. § (3) bekezdése és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint rendelkezett.

Budapest, 2015. év október hó 22. napján

. Mika Ágnes s.k.
a tanács elnöke

Dr. Ócsai Beatrix s.k.
előadó bíró

Dr. Buglyó Gabriella s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

bírósági tisztviselő